

BUSINESS PLAN LENTELAND COOPERATIE

januari 2023

Inhoud

- Inleiding
- Achtergrond
- Boerderijen ontwikkelen
- Boeren werven, selecteren en ondersteunen
- Toekomstperspectief
- Team
- Begroting
- Bestedingen

Inleiding

Lenteland coöperatie U.A. is in december 2022 opgericht en zal in de loop van 2023 de meeste activiteiten van stichting Lenteland overnemen. Stichting Lenteland is in maart 2021 opgericht en ontwikkelt sinds die tijd “regeneratieve gemeenschapsboerderijen”. In dit document lees je wat dat inhoudt.

Een belangrijk onderdeel van het Lenteland-model is burgerparticipatie, vanuit het idee dat mensen weer zelf (mede-)eigenaar worden van kleinschalige multi-functionele boerderijen. Ze halen er een groot gedeelte van hun voedsel, zoals groenten, fruit en noten, ze komen er samen en helpen het bedrijf verder.

Niet alle mensen die enthousiast zijn over Lenteland wonen in de buurt van zo’n boerderij, voor hen is het soms minder logisch om dan mede-eigenaar te worden. Door het oprichten van een (landelijke) Lenteland coöperatie maken we het voor hen ook mogelijk om mede-eigenaar van meerdere Lenteland-boerderijen tegelijk te worden.

De Lenteland coöperatie zal met een klein kernteam nieuwe boerderijen ontwikkelen. We zoeken percelen om aan te kopen, werven en selecteren boeren om daar aan de slag te gaan, ondersteunen hen bij het uitbouwen van een succesvol bedrijf en ontwikkelen aanvullende diensten voor en met Lenteland-boerderijen. De coöperatie trekt kapitaal aan door het uitgeven van certificaten, waarmee meer Lenteland-boerderijen ontwikkeld kunnen worden.

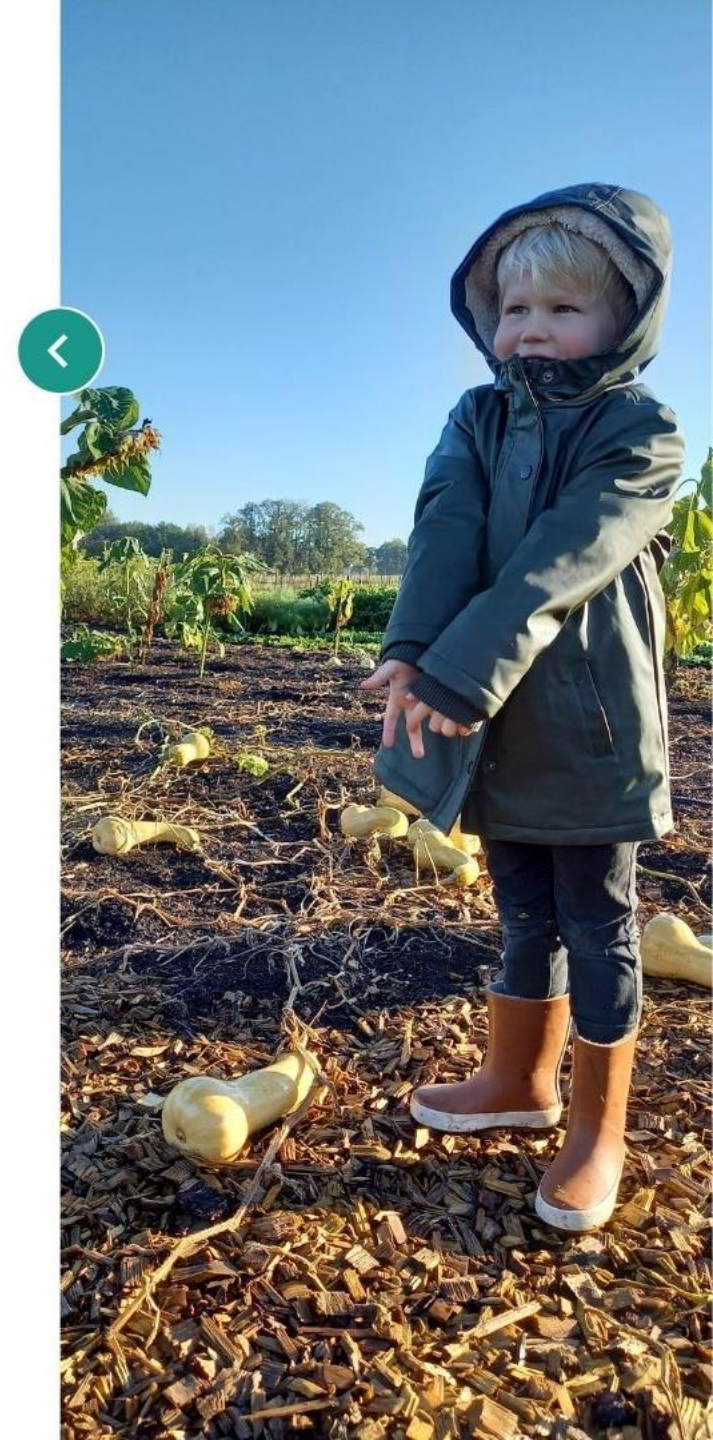
Achtergrond

In het [beleidsplan van stichting Lenteland](#) en op de [website van Lenteland](#) is veel informatie te vinden over de achtergrond van onze plannen en hoe we dat uitvoeren.

Lenteland heeft een visie en sterke overtuiging over de noodzaak van een toekomstbestendige manier van landbouw, waarbij er geen of minder onderscheid zou moeten zijn tussen “natuur” en “landbouw”. Er is volop bewijs dat we met de juiste praktijken, die altijd grotendeels context-specifiek zijn (dus afhankelijk van o.a. de plek), veel mensen kunnen voorzien van gezondere voeding en tegelijkertijd de natuur kunnen herstellen. Meer biodiversiteit, meer koolstofopslag in de bodem, meer bodemleven, meer waterretentie, minder last van droge periodes, meer nutriënten in ons voedsel, etc. Je kunt hier allerlei termen voor gebruiken, zoals natuurinclusieve landbouw, agro-ecologie of regeneratieve landbouw. Het maakt niet zoveel uit hoe we het noemen, het gaat om wat we doen.

Ook hebben we een sterke visie en overtuiging over de “commons” en vinden we dat grond gemeenschappelijk bezit zou moeten zijn, van iedereen, of beter nog: van niemand. De grond onder een Lenteland-boerderij kan niet verkocht worden en wordt voor eeuwig bestemd voor agro-ecologisch en gemeenschappelijk gebruik.

En we vinden dat we als gemeenschap om een boer heen moeten gaan staan en hem een goed “livingmodel” moeten geven (dat woord gebruiken we liever dan “businessmodel”). In dat model krijgen ondernemerschap en “creatief eigenaarschap” van de boeren een belangrijke plek. En zo ontstaat er vaak meer sociale cohesie in een buurt om de boerderij heen, vanuit het gevoel dat mensen weer iets samen doen en samen werken aan een gezonde, weerbare, levende omgeving.

Boerderijen ontwikkelen

Momenteel (januari 2023) hebben we 2 boerderijen, beiden nog in een vroege fase van ontwikkeling. De [Strackxhoeve](#) is in januari 2022 opgestart en [Erve Kiekebos](#) in mei 2022. Na de zomer start er een boerderij in Zuid-Limburg en we zijn nog naar enkele nieuwe plekken aan het kijken.

Een belangrijk onderdeel van het werk van Lenteland is het zoeken naar nieuwe boerderijen. We hebben de ambitie uitgesproken om in 10 jaar maar liefst 100 boerderijen te ontwikkelen. Met het oog op de toekomst en het vergroten van onze slagingskansen stellen we hoge eisen aan de boerderijen. In het kort:

- **Perceel:** Omvang vanaf ongeveer 10 hectare, maximaal 25 en enigszins aaneengesloten en rondom het bouwvlak
- **Bebouwing:** Er moet een bedrijfswoning zijn voor de boeren en bij voorkeur enkele, maar niet te veel bijgebouwen, zoals oude stallen
- **Bestemming:** Bij voorkeur agrarisch
- **Ligging:** Een prettige plek, niet direct naast een grote weg of varkenshouderij, ruim boven zeeniveau (we denken 7 generaties of 200 jaar vooruit) en voldoende dichtbij woonkernen, zodat verkoop in de korte keten mogelijk is

Het blijkt om meerdere redenen niet makkelijk te zijn om dit soort plekken te vinden en aan te kopen en een groot deel van de tijd van het team wordt hieraan besteed.

Voor elke boerderij richten we een aparte coöperatie op, waar vervolgens mensen uit de buurt lid van kunnen worden en via certificaten mede-eigenaar kunnen worden.

Boeren werven, selecteren en ondersteunen

Ondernemerschap is een belangrijk thema binnen Lenteland en het is ook juist dit aspect, dat ons onderscheidt van andere organisaties met vergelijkbare doelstellingen. We bieden veel vrijheid voor ondernemerschap en creativiteit van boeren. Zij zijn immers degenen die het bedrijf moeten runnen, een grote verantwoordelijkheid aangaan en daar de juiste “papieren” voor hebben.

Het is ook zo dat het voor verreweg de meeste mensen die graag een Lenteland-boerderij zouden willen runnen onmogelijk is om dat zelfstandig voor elkaar te krijgen, alleen al omdat grond in Nederland extreem duur is geworden. We verwachten gemiddeld per boerderij minstens € 2.000.000 in grond en gebouwen te moeten investeren en dan nog eens € 500.000 om de exploitatie van het bedrijf op te starten. Onderdeel van het model is ook dat we de boeren een basisinkomen geven, gedurende de jaren dat de boerderij nog verlieslatend is.

Er is ons veel aan gelegen om aan te tonen dat Lenteland-boerderijen naast ecologische en sociale winst, ook economisch duurzaam opgezet kunnen worden. En daarom is het essentieel dat we boeren selecteren die niet alleen veel praktische kennis hebben van agro-ecologie en tuinieren, maar ook dat er ondernemerschap in het team zit. We weten inmiddels dat daarmee samenhangende kwaliteiten minstens zo belangrijk zijn voor een succesvolle opstart en exploitatie van een Lenteland boerderij, zoals kunnen plannen, kunnen begroten, administreren en boekhouden, kunnen communiceren, sales en marketing kunnen bedrijven, stressbestendig zijn, kunnen uitzoomen en weer inzoomen, schakelen tussen strategie en operatie, etc.

Het Lenteland team heeft zelf ook ervaring met ondernemerschap op veel verschillende fronten en gebruikt dat om enerzijds de juiste boeren te selecteren voor het runnen van een boerderij en anderzijds om hen ook tijdens de opstart en daarna te helpen. Niet alleen door advies te geven, maar ook door waar nodig echt mee te werken en te bouwen aan het bedrijf.

Toekomstperspectief

In 2023 en 2024 zal het Lenteland team zich voornamelijk richten op het verder uitbouwen van de eerste paar Lenteland-boerderijen en hen intensief ondersteunen bij het ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten. We hopen in 2023 twee nieuwe boerderijen te starten, in 2024 vier en in 2025 zelfs zes.

Naast het ontwikkelen van steeds meer boerderijen, zullen we ook andere activiteiten gaan ondernemen. In 2023 ontwikkelen we daarvoor een aantal plannen in meer detail. Gedacht kan worden aan gezamenlijke inkoop en/of productie van compost, plantgoed, teelt en verwerking, verwaarding of vermarkten van producten, zelfstandig of in samenwerking met partners. Alles met en voor de Lenteland-boerderijen.

Lenteland team

Het vaste Lenteland team bestaat uit de volgende mensen, deels vast in dienst, deels op flexibele basis. Hiernaast werken we met enkele vrijwilligers en soms met betaalde adviseurs.

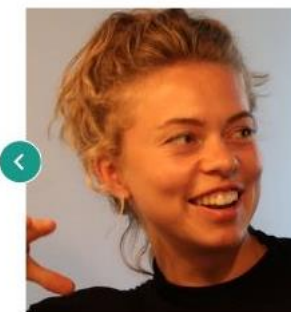

Eline Veninga - “chef de mission”

Eline's missie is 'eerlijk en echt eten toegankelijk maken voor iedereen'. Ze deed de afgelopen 10 jaar ervaring op in de foodretail. Ze combineerde haar werk met deelname aan o.a. Slow Food Youth Academie en Het Grond Verbond voor burgerparticipatie in landschapsherstel. Eerder initieerde ze het plan 'Samen voor Oogst' bij Albert Heijn. Ze was adviseur voor het programma 'Brabants Bodem' van het Van Gogh Nationaal Park i.o. en lid van voedselcoöperatie Vers aan de Vecht.

Eliane Bakker - commons en ondersteuning

Eliane specialiseerde zich in de ecologie van de landbouw en zag het belang van de bodem: een natuurlijke bron van onschatbare waarde, vaak uitgeput, maar met - indien goed beheerd, een rol voor de boer - een enorm regeneratief vermogen. Ze zet zich in voor boeren die deze rol op zich nemen, en onderzoekt hoe de commons boer, bodem, mensen en ander leven samen kunnen laten floreren.

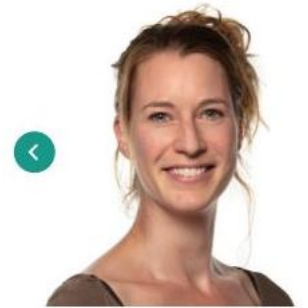
Gijsbert Koren - crowdfunding en communicatie

Gijsbert gelooft in de kracht van mensen die samen initiatieven starten en financieren. Daarmee komen belangrijke transitie en innovaties wel, of veel eerder op gang. De landbouwtransitie kunnen we ook met elkaar op stoom brengen. Als burgers dat samen op een eerlijke manier doen, bewijzen we onze kinderen en kleinkinderen, maar ook de dieren waar we de aarde mee delen een grote dienst.

Monique Boere – marketing en communicatie

Monique houdt van eerlijke verhalen met heldere taal en mooi beeld. Ze zet zich in voor projecten die direct bijdragen aan biodiversiteit en natuurinclusieve landbouw, met communicatiewerk en met de handen in de grond. Vóór Lenteland werkte ze samen met bedrijven aan duurzame innovaties bij MVO Nederland en ondersteunde ze projecten bij de Natuur en Milieufederatie Utrecht.

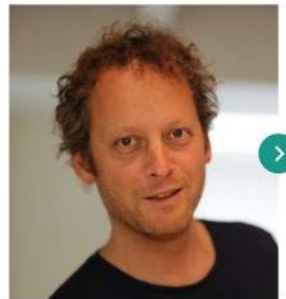

Anne van Leeuwen – boeren en percelen

Anne is, samen met Ricardo, oprichter van Bodemzicht, bij Nijmegen. Een prachtig voorbeeld van een regeneratieve boerderij, zoals Lenteland ze ook voor zich ziet. Haar visie op grond en het nieuwe boeren sluit naadloos aan en gelukkig zijn Anne en Ricardo ook al begonnen met het opleiden van meer toekomstboeren.

Flore Groen – juridische ondersteuning

Als kleindochter van een boerendochter is Flore echt een stadsmens. Maar wel een met oog voor de natuur. En de drive om zich in te zetten voor de transitie-opgave waar we voor staan. Dat mag ze nu ook doen als lid van het team van Lenteland, gespecialiseerd in juridische zaken.

Wouter Veer – oprichter

Wouter is sinds 2013 actief als impact gedreven investeerder en ondernemer. In de loop van 2020 kwamen een aantal paden bij elkaar: de ambitie om "iets" met grond te doen, mooie zelfvoorzienende plekken voor de lange termijn te realiseren en een stellige visie op de werking van - en de gevolgen van - ons financiële systeem. In 2021 richtte hij Lenteland op, waarin al die drijfveren samen komen: commons, regeneratieve landbouw en fijne en veilige plekken bouwen.

Begroting

Lenteland is in 2023 en 2024 nog voornamelijk afhankelijk van donaties en subsidies. Deels zijn er al inkomsten vanuit de boerderijen die ons een (beperkt) bedrag betalen voor de ondersteuning die we bieden.

De kosten zijn voornamelijk personeelskosten voor het team en kosten voor marketing & communicatie.

In de tabel staat de samengevatte begroting van stichting Lenteland voor 2023. De planning is om vanaf april 2023 de activiteiten van de stichting aan de Lenteland coöperatie U.A. over te dragen. Daarmee verwachten we dat 75% van onderstaande begroting voor rekening van de coöperatie zal komen.

In het najaar van 2023 zal de begroting voor 2024 opgesteld worden en worden voorgelegd aan de certificaathouders van Lenteland coöperatie U.A. De verwachting is niet dat deze begroting veel zal verschillen van bovenstaande begroting.

Inkomsten

Ondersteuning bestaande (2) boerderijen	€ 36.000	
Ontwikkeling en ondersteuning 2 nieuwe boerderijen	€ 79.000	
Donaties	€ 283.000	
Betaalde rente door boerderijen	€ 7.000	
TOTAAL		€ 405.000

Uitgaven

Personeelskosten	€ 330.000	
Marketing & communicatie	€ 42.000	
Kantoorkosten	€ 20.000	
Reiskosten	€ 6.000	
Advieskosten	€ 9.000	
Overige kosten	€ 4.000	
TOTAAL		€ 409.000

SALDO **-/- € 4.000**

Bestedingen

In de statuten van de coöperatie is vastgelegd hoe de inleg van certificaathouders besteed kan worden.

- Ten hoogste 40% wordt gebruikt om certificaten van Lenteland-boerderijen te kopen. We hebben dit bedrag gemaximeerd, omdat deze certificaten niet makkelijk liquide te maken zijn. Daarvoor geldt een termijn van minstens 2 jaar na aankoop, en dan kan slechts een gedeelte van het bedrag teruggevraagd worden.
- Ten hoogste 20% wordt gebruikt om operationele kosten te dekken. Dat betekent dat de uitgaven uit de begroting grotendeels gedekt zullen moeten worden door andere inkomsten en dat het kapitaal van certificaathouders voor minstens 80% wordt gebruikt om boerderijen te financieren.
- Voor leningen aan boerderijen geldt geen maximum.